

Malého prince lze číst jako pohádku i jako příběh pro dospělé. Najít si na tuto knihu vlastní názor je pro děti obvykle obtížné. Práce s textem pod vedením učitele jim může pomoci utřídit si myšlenky a svůj názor na knihu vyjádřit.
Repro z knihy Malý princ, Albatros, Praha 1977

EVA PERGLEROVÁ

Vyzdobit svá srdce

Malý princ patří k titulům povinné četby. Žáci knihu ne vždy pochopí, čtou-li ji sami, a většinou je nebaví. Stejnou osobní zkušenost má Eva Perglerová, která se nyní snaží žákům dílo Antoina de Saint-Exupéryho různými metodami přiblížit.

Princ, had, letadlo. Taková slova jsem na začátku první hodiny předříkávala žákům sedmé třídy a ti k nim hledali asociace. Potom jsem jim vysvětlila, že podobná slova budou základem příběhu, který sami vymyslí. Klíčová slova jsem napsala na tabuli: had, poušť, voda, člověk, letadlo, cesta, princ. Zeptala jsem se zkusmo, jestli jim pojmenování nepřipomínají děj nějaké knížky, ale nikdo nezareagoval. Psali tedy vlastní příběh. Na aktivitu měli asi patnáct minut, což kupodivu stačilo, žáci stvořili hezké příběhy. Kdo chtěl, přečetl svou práci nahlas. Ptala jsem se, jak se jim činnost dařila. Žákům vadilo slovo princ. Pohádkovou figuru prince špatně zapojovali do příběhu o letadle a daleké cestě pouští, což bylo nejčastěji ústředním tématem jejich prací. Potom jsem žákům prozradila, z jaké knížky klíčová slova pocházejí. Stručně

jsem jim vysvětlila, kdo je malý princ a čeho se týká ukázka, kterou rozdám. Poskládala jsem ji z kapitoly dvacáté a jednadvacáté (Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ. Přeložila Zdeňka Stavinohová. Albatros, Praha 1977), v nichž rozmlouvá malý princ s růží a s liškou. Děti dostaly za úkol přečíst si ukázku a v průběhu čtení vybrat dva úryvky, či jen věty, které je zaujaly, a svoji volbu zdůvodnit. Vyzvala jsem žáky k tomu, aby postupně přečetli nahlas texty, které si vypsali. Ostatní hádali, proč si dotyčný vybral právě tento úryvek, žák pak odkryl důvod svého výběru. Skoro všichni si vypsali citáty o tom, že lidé kupují věci, ale protože přátelé nejsou na prodej, nemají přátele. Často to dokládali konkrétními příklady ze života. Hodně dětí zaujal citát: „Co je důležité, je očím

neviditelné.“ Ale někteří nedokázali vysvětlit, proč jejich pozornost přitáhla právě tato myšlenka.

Nakonec jsem se děti zeptala, jak se jim s ukázkou pracovalo. Psaní a čtení vlastních příběhů je bavilo hodně, text jim připadal těžký, málo srozumitelný. Nenechala jsem se odradit a požádala žáky, aby si na příští hodinu přinesli z domova Malého prince.

„Své místečko“ na planetě i v textu

Ve dvojici před sebou měli všichni knížku. Nejdřív jsme si povídali o ilustracích, pak se pustili do čtení po jednotlivých kapitolách. Některé kapitoly jsme si předčítali nahlas, jiné si četli žáci sami potichu. Po každé kapitole jsme si povídali o tom, jaké vlastnosti

Pokračování na straně C

Vyzdobit...

Pokračování ze strany A

mají lidé na planetách, které malý princ navštívil, hledali jsme srovnání s postavami ze skutečného života. Nijak mě nepřekvapilo, že nejvíce paralel děti našly u businessmana. Společně jsme se snažili vysvětlit si některá obtížná místa v textu, znovu jsme se vrátili také k rozhovoru s liškou. Zdálo se, že v kontextu knihy byl pro žáky i tento úsek srozumitelnější. Když jsme Malého prince dočetli (trvalo to čtyři vyučovací hodiny), rozdala jsem žákům barevné papíry a dala jim úkol, aby si v knize vyhledali „svoje místečko“ – citát, který se jim líbí, a napsali ho ozdobně na barevný papír, eventuálně ho i výtvarně zpracovali. Potom jsem tyto texty zalaminovala. Výsledkem dětské práce se staly originální záložky do knihy s citátem z Malého prince.

Následující hodinu psali žáci dopis buď postavě z Malého prince, nebo samotnému autorovi. Byla jsem velmi příjemně překvapena, jak se jim dílo zdařilo. Z jejich textů jednoznačně vyplývá, že se nad knížkou zamýšleli. Přesto si kladu otázku, kdy jsou děti připraveny tuto knihu pochopit. Mají ji číst jako pohádku, nebo se má dospělý snažit přiblížit jim filosofii knihy? Nebo dětským očím knihu nepředkládat vůbec a počkat, až její kouzlo a přesah časem objeví čtenáři sami, jako se to přihodilo mně?

Autorka učí češtinu a angličtinu na První jazykové základní škole v Praze 4, Horáčkova 1100.

Výuku založenou na práci s knihou Malý princ Eva Perglerová poprvé realizovala v rámci projektu Rozvoj dětského čtenářství na druhém stupni základní školy, jenž byl financován z prostředků Evropského sociálního fondu, státního rozpočtu a rozpočtu hlavního města Prahy. Informace na www.horackova.cz.

Je škoda čekat na chvíli, kdy umějí žáci francouzsky natolik, že si mohou číst Malého prince v originále. V jednoduše utvořených větách mohou nalézt podnětné myšlenky a půvabný příběh již mnohem dříve. Foto archiv LtN

Milý pane Antoine de Saint-Exupéry,

chtěla bych vám říct, že se mi vaše kniha moc líbila. Hezké byly některé věty, o kterých jsem ani nevěděla, že jsou z Malého prince. Bylo dobré, že jste na konci malému princovi porozuměl. Občas mi dělalo potíže porozumět tomu, co jste v knížce myslel. Jsem ráda, že jsme ji četli ve škole. Když jsem viděla tuhle knížku v knihovně, řekla jsem si, to bude hezké, to si půjčím, ale když jsem ji pak četla, tak jsem to vůbec nepochopila. Ale líbilo se mi, jak jste mluvil s malým princem. Pochopila jsem vaši příhodu s hrozným. Stalo se mi něco podobného. Určitě si knihu přečtu, až budu o něco starší a budu vědět o něco víc, a budu se na to dívat z jiného pohledu, z pohledu dospělého člověka, a pochopím vás. Teď jsem pochopila malého prince.

S pozdravem a přáním všeho dobrého

LUCIE

Milý autore,

knížka Malý princ se mi líbila, přestože jsem jí moc nerozuměl. Ale asi tu nechápavost máme v rodině, protože moje sestra, když byla malá, jí taky moc nerozuměla. Velmi se mi líbily pasáže, kde jste popisoval planetu malého prince. Naopak jsem moc nechápal pasáže, kdy malý princ mluvil se zvířaty.

Na obrázku vypadá jako my, a umí mluvit se zvířaty?

PAVEL

Milý malý princ,

myslím, že tvé poznání planet tě dovedlo k poznatkům a k porozumění, které bys na své planetce nenašel. Ale co si myslím, že změnilo celou tvou povahu, byla návštěva Země. Samozřejmě se nic neobešlo bez slz, které k životu patří. A patří i k přátelství, které jsi poznal. Tvá květina, ač byla pyšná, nakonec pochopila, že se jí bude po tobě stýskat. Liška, která tě naučila vytvářet pouta, po tvém odchodu taky smutnila. A nakonec člověk, autor knížky o tobě, ten pořád doufá, že se vrátíš. To jediné, co bych ti vzkázala přes tento dopis, je, že bys neměl nechat svého přítele ve smutku dál. Zanechej mu nějakou zprávu, kterou pochopí jedině on. Měj se dobře,

ANNA L.

Milá květin,

doufám, že jsi právě ta krásná květina, která bydlí na jedné malé planetce někde hluboko ve vesmíru. Ano, jak sis právě přečetla, napsala jsem, že jsi krásná. Protože ty opravdu krásná jsi a také skoro jistě vím, že když to napíšu, potěší tě to. A to je právě to, co mi na tobě trochu vadí. Nechci tě urazit, ale někdy se mi

zdá, že jsi trochu moc pyšná a hrdá. Nejsi na planetce sama, žije tam s tebou malý princ. Než jsi se na planetce objevila, staral se o svoji planetu a díval se na západy slunce, aby nebyl tak smutný a necítil se sám. Když jsi se objevila ty, svítila v něm jiskřička naděje. Začal o tebe pečovat, dával tě pod poklop, zaléval tě a chránil tě. Ty jsi však byla příliš pyšná a chtěla jsi toho ještě víc. Ani sis neuvědomovala, jak jsi malého prince zklamala, protože jsi nedokázala přiznat, že ho máš ráda. Pak odcestoval, ale stejně se kvůli tobě vrátil. Snaž se mu dávat najevo, že ho máš ráda, a on tě bude mít také moc rád. Hodně štěstí,

KAČKA

Milý malý princ,

myslím, že kdyby všichni lidé byli jako ty, moje planeta by byla lepší. Já bych velmi rád navštívil tvou planetu, ale bohužel tuto možnost nemám. Nemám také takovou fantazii jako ty, protože bych asi neviděl beránka v krabici. Asi se stávám dospělým. Přeji ti, abys našel ještě hodně kamarádů.

KIRIL

Ukázky z dopisů různým postavám knihy Malý princ, které napsali žáci sedmé třídy První jazykové základní školy v Praze 4, Horáčkova 1100.